

KAPLICZKI W POWIECIE - strona w budowie

Kapliczki rys historyczny

Kapliczka - to niewielka budowla kultowa, wznoszona przy drogach lub rozdrożach w celach wotywnych, dziękczynnych, obrzędowych itp., w najprostszej formie drewniana skrzynka z obrazem lub rzeźbą - w wersji chrześcijańskiej świętkiem Jezusa, Matki Bożej lub świętego, w wersji rodzimowierczej bóstwa lub przodków. Na ogół mijamy je obojętnie, nie zastanawiamy się nad tym, dlaczego i kto je postawił. Tymczasem każdy przydrożny krzyż czy kapliczka ma własną historię i swego fundatora. Stawiane były w dowód wdzięczności za doznane łaski i dla upamiętnienia ważnych wydarzeń w życiu majątnego fundatora. Wznoszono je też w określonej intencji. Nie lokalizowano ich w miejscach przypadkowych - najczęściej na rozstajach dróg, przy dawnych szlakach drogowych.

Kapliczki zgodnie z zapisami miały chronić przed chorobą, pożarem i powodzią. Powstawały przeważnie w wieku XIX - w latach wojen, głodów i epidemii, które co jakiś czas dziesiątkowały ludność. Kapliczki spełniały ważną funkcję kultową, nie tylko w tych wsiach, w których brakowało kościołów. Przy kapliczkach gromadzono się na nabożeństwa majowe, śpiewano pieśni religijne i odprawiano msze. Stąd wyruszały procesje święcenia pól, czy pokarmów w Wielką Sobotę, niektóre obrzędy kultywowane są również obecnie.

Kapliczki Powiatu Parczewskiego

Kapliczki i krzyże przydrożne stanowią nieodłączny element krajobrazu Powiatu Parczewskiego. Są jej bogactwem i przejawem ludowej pobożności i religijności. Stanowią część dziedzictwa kulturowego w każdej z 7 gmin powiatu. Kapliczki mają mniej lub bardziej wyszukaną formę. Najczęściej występują w postaci kamiennych słupów zwieńczonych figurą Matki Boskiej lub w formie murowanych słupów z wnękami na gipsowe figurki i obrazki z wizerunkami świętych. Niezwykle okazale prezentuje się kilka kapliczek, które mają postać murowanych domków, z wewnętrznymi ołtarzami i obrazami na ścianach. Kapliczki szczególnie malowniczo wyglądają w maju, kiedy zbierają się przy nich wierni, by odśpiewać pieśni religijne lub odprawić nabożeństwo majowe. Charakterystyczne są miniaturowe kapliczki skrzynkowe, umieszczane na pniach drzew i na drewnianych lub betonowych słupkach - wykonane w formie szafek pokrytych dwuspadowym daszkiem. Na ogół nie posiadają specjalnego zdobnictwa. W środku, umieszczane są obrazki i figurki Matki Boskiej lub Chrystusa np. w Gminie Siemień czy na skraju Parczewa.

Do dziś zachowała się tradycja budowy krzyży i kapliczek przydrożnych. Powstają na prywatnych posesjach, w bezpośrednim sąsiedztwie domów lub w miejscach ogólnie dostępnych. To przejaw wiary i szacunku dla przodków, ale także pozostawienia potomnym śladu po czasach dzisiejszych. Krzyże i kapliczki przydrożne na terenie gminy Tomice, to cenne zabytki kultury stanowiące wielkie osiągnięcie ludowej sztuki sakralnej. Wymagają szczegółowej inwentaryzacji, fachowego opisu, prac konserwatorskich oraz wpisania większości z nich do gminnej ewidencji zabytków.

Gmina Dębowa Kłoda

Bednarówka

- [Kapliczka drewniana](#)

Chmielów

- Figura Jana Nepomucena w Chmielowie

Lubiczyn

- [Kapliczka drewniana](#)

Makoszka

- [Kapliczka przy gościńcu w Makoszcze](#)

Gościniec z Parczewa do Ostrowa

- Kapliczka ze św. Antonim - Gościniec z Parczewa do Ostrowa

FOT: Piotr Antoniewski

Gmina Jabłoń

Jabłoń

- [Kapliczka z 1929 r.](#) – Najstarsza istniejąca kapliczka w Jabłoni, w zamierzeniu budowniczych mająca dawać otuchy i siły rolnikom w pracy. Stojąca przy drodze na łąki i pola. Podczas okupacji pod kapliczką partyzanci mieli miejsce ukrywania broni.
 - Klonowa 50, Jabłoń
- [Kapliczka Matki Boskiej](#) – pierwotne miejsce pod budowę kościoła. Wybudowana prawdopodobnie za czasów Tomasza hr. Zamoyskiego. Figurę Matki Boskiej sprowadzono ze znanej Warszawskiej firmy Pawła Bitschana. Można przypuszczać, że było to ok. 1900r.
 - Tadeusza Kościuszki / ul. Jadwigi Tokarskiej – przy zatoczce autobusowej
- [Kapliczka z figurą Matki Boskiej](#) –Ufundowana i wybudowana w 2019 r. przez mieszkańców Jabłonia,
 - Jaśminowa – za sklepem Slawex
- [Kapliczka różańcowa](#) – miejsce w którym spotykają się mieszkańcy aby odmawiać tzw. Majowe, Czerwcowe i Różaniec.
 - Polna – skrzyżowaniu z ul. Zieloną

Dawidy

- [Kapliczka w Dawidach](#) – Kapliczka wybudowana w 1949r. z materiałów które pozostały z budowy szkoły. Budowniczym był Zygmunt Trus. Przy tej kapliczce społeczność Dawidów odprawiała nabożeństwa majowe w czasie kiedy nie było dużej kaplicy.
 - Przy kaplicy krzyż z 2002r, na pamiątkę misji świętych i ewangelizacji wsi Dawidy.
 - Miejsce: skrzyżowanie w centrum wsi.
- [Drewniana Kapliczka z obrazkiem Matki Boskiej z Woli Gułowskiej.](#) patronki żołnierzy września 1939 r. Wewnątrz kapliczki znajduje się historia związana z jej powstaniem.
 - Miejsce – las Praborek.
 - Kapliczka znajduje się administracyjnie do Gminy Wisznice lecz bardzo ściśle graniczy z Gmina Jabłoń. Z tą kapliczką wiąże się piękna i ważna historia opisana przez śp. Ks. Stanisława Dzyra z Dawidów – (opis w załączeniu)

Gęś

- [Przydrożna kapliczka z I połowy XIX w. z rzeźbą św. Jana Nepomucena](#)
- [Kapliczka z rzeźbą św. Antoniego](#) - Wybudowana w 1903r. Odnowiona w 2019r. przez mieszkańców Gęsi. Upamiętniająca śmierć mieszkańca Gęsi w skutek porażenia piorunem.
 - Znajduje się obok domu z numerem 128
- [Kapliczka z figurką Matki Boskiej z 1949 r.](#)
 - Znajduje się na skrzyżowaniu obok domu z numerem

Kudry

- Kapliczka znajdująca się z centrum wsi z 17 VI 1954r. Kapliczka wybudowana w 1954r. Fundatorem kapliczki był Jan Trubaj. Kapliczka była posadowiona na posesji fundatora.
 - Znajduje się przy głównej drodze w Kudrach. W okolicach domu o numerze 25

Puchowa Góra

- Przydrożna kapliczka z wizerunkiem Jezusa Miłosiernego.
 - Znajduje się przy głównej drodze w okolicach domu o numerze 21

Wantopol

- Kapliczka ufundowana w prywatnej intencji przez Jana Syryjczyka z Wantopola
 - Znajduje się przy głównej drodze w Wantopolu. Obok dom z numerem 28.

Foto: Katarzyna Matczuk

Gmina Milanów

Kopina

- [Figura w centrum Kopiny](#)
- [Kapliczka przy posesji](#)
- [Przydrożna kapliczka za dworkiem](#)

Mogiłki

- [Kapliczka przy posesji](#)
- [Kapliczka przydomowa](#)

Rudno III

- [Kapliczka przydrożna](#)

Rudzieniec

- [Kapliczka na dębie](#)
- [Kapliczka na uschniętej sośnie](#)
- [Kapliczka](#)

Zieleniec

- [Kapliczka w centrum Zieleńca](#)
- [Kapliczka przydomowa](#)

Foto: Gminny Ośrodek Kultury w Milanowie, autor: Jacek Pogorzelec

Parczew

Buradów

- Kapliczka w Buradowie, Kapliczka patrona chorych i cierpiących. Przedstawia ona zakonnik z kapturem trzymającego na ręce dzieciątko Jezus.

Jasionka

- Kapliczka w Jasionce I, przydrożna, murowana wzniesiona (wg mieszkańców) w XVIII/XIX w., poświęcona św. Janowi Nepomucenowi – patronowi szczęśliwej przeprawy przez wodę.

Laski

- Kapliczka w Laskach

Przewłoka

- Kapliczka w Przewłoce. Najstarszy zabytek wsi - kapliczka przydrożna św. Józefa wzniesiona w XVIII-XIX w.
- Figura Marki Boskiej - **Welin**
- Kapliczka przydrożna - **Mariampol**

Sowin

- Kapliczka w Sowinie

Wierzbówka

- Kapliczka w Wierzbówce - Lipowa 10
- Kapliczka w Wierzbówce - Lipowa 31a

Zaniówka

- Kapliczka przydrożna w Zaniówce

Gmina Podedwórze

- [Kapliczka z figurą Chrystusa Frasobliwego z 1646 r. zlokalizowana w centrum Podedwórza](#)

Gmina Siemień

Glinny Stok

- [kapliczka z figurą Matki Bożej w Glinnym Stoku](#)

Juliopol

- kapliczka w Juliopolu

Siemień

- kapliczka słupowa w Siemieniu
- [Kapliczka, Święty Jan Nepomucen w Siemieniu](#)

Gmina Sosnowica

Izabelin

- [Kapliczka w Izabelinie](#)

Lejno

- [Kapliczka w Lejnie](#)

Czołoma

- [Murowana z kamienia śródleśna kapliczka , Czołoma](#)

Stary Orzechów

- [Kapliczka Św. Nepomucena w Starym Orzechowie](#)
- [Kapliczka przydrożna w Starym Orzechowie](#)
- [Kapliczka św. Jana Gwalberta – patrona leśników](#)

Sosnowica Lasek

- [Figurka Matki Boskiej w Parku Leśnym, Sosnowica Lasek](#)